



2013-05-23

Till kommunfullmäktige i Sundsvalls kommun den 23 maj 2013

Sociala krav och miljökrav vid upphandling

Förslag till beslut

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att Sundsvalls kommun vid all offentlig upphandling av tjänster och arbete tillämpar regler enligt med den nedan beskrivna modellen Vita Jobb med krav på sociala villkor i form av specificerade delar av branschens kollektivavtal och förbud mot svartarbete som tillkommande kontraktsvillkor

Av forskningsrapporten Upphandling och arbete i EU (Sieps 2010:3) av Professor Niklas Bruun och Forskningsredaktör Kerstin Ahlberg går det att läsa att Sverige är ett av de länder som är sämst inom EU när det gäller att skydda arbetstagarnas sociala villkor. Detta trots att den offentliga upphandlaren enligt 1 kap 9a § i LOU bör beakta miljö- och sociala hänsyn vid upphandling.

En stor andel av svartarbete och social dumpning finansieras med skattemedel i offentlig upphandling genom att priserna pressas lågt utan kontroll av företagets seriositet. Genom en sådan prispress försämras de anställdas villkor. "Besparingen" ger sämre arbetsvillkor och missade skatteintäkter även för upphandlarens egna skattebetalare.

Upphandlingsmodellen Vita Jobb har som tillkommande avtalsvillkor en miniminivå för sociala villkor. Miniminivån för sociala villkor fastställs genom att vissa utvalda och enligt EU-domstolen praxis tillåtna delar av tillämpligt branschkollektivavtal är miniminorm vid upphandlingen. Entreprenören och av honom anlitade underentreprenörer är därför skyldiga att ge sina anställda lägst dessa villkor under det upphandlade arbetet. Entreprenören förbjuds också att använda svart arbetskraft. Den entreprenör som bryter mot dessa villkor kan bli av med kontraktet och dessutom få betala skadestånd.

Modellen har utarbetats i samarbete mellan kommuner och fackföreningar som särskilt drabbas av svartarbete vid offentlig upphandling. Den har justerats med hänsyn till senare domar i EU-domstolen. En beskrivning av modellen och exempel på kontraktsvillkor finns på hemsidan www.avtalsinformation.nu.

Stockholms stad har använt modellen Vita Jobb. Stockholms stads jurister granskade och godkände upphandlingsmodellen. Sociala krav för de anställda vid offentlig upphandling är därför snarare en politisk fråga än en juridisk.

Även om vi inte har sett att den beskrivna problematiken förekommit i sundsvall, finns ändå anledning att använda sig av upphandlingsmodellen

Lena Österlund

Anita Bdioui

Socialdemokrat

Socialdemokrat